

OTWARZAĆ SIĘ (22) *vb impf*

otwarzać się (17), **odtwarzać się** (4), **odwarzać się** (1); odtwarzać się *GlabGad* (4); odwarzać się *OpecŻyw*.

się (19), się (3).

o jasne, pierwsze a pochylone, (w tym w a 1 r. błędne znakowanie); drugie prawdopodobnie jasne (tak w -ać).

inf otwierać się (1). ◇ *praes 3 sg* otwârzą się (7). ◇ *3 pl* otwârżają się (7). ◇ *praet 3 pl subst* otwârżały się (1). ◇ *fut 3 pl* będą się otwârżać (1). ◇ *imp 2 pl* otwârż(a)jcie się (1). ◇ *con 3 sg n* by się otwârżało (1). ◇ *3 pl subst* by się otwârżały (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. s.v. otworzyć.

1. *Otwierać się, rozwierać się* (10) : *OpecŻyw* 160; *TarDuch* C6v; Czemu wznak lipiaiąci miewiaią fny á widzenie ftrafzliwe. (-) Iż w ten czas odtwarza fie komorka w mozgu ktora fantafia zową to iest zmyflanie dziwnych rzeczy. *GlabGad* D8v, B3 [2 r.]; Chasma etiam dicitur, Skálá ná niebie gdy fie zda yákoby fie niebo otwarzáło. *Mqcz* 51b.

W przén (4) : A ták wy fortki zdawná mocnie zámknione otwârżayicie fie á podnoście mocności fwoie/ ábowiem teraz iuz kwam poštěpuie krol chwały wífelyákiey. *RejPs* 34v; *LubPs* hh5v; áby odrzuciwfzy obmowy/ y mátácftwá/ y żarty/ y prozne fłowá: ku fławie Bożey/ y budowaniu bliźniego/ vftá fię nálze otwarzáły. *SkarŻyw* 4.

otwarzać się komu (1): niebo fię nam otwarza pan bog nam grzechy odpufcza/ y fobie nas za fyny policzą *SeklKat* V3.

2. *Rozszerzać się* (5) : Ktho by miał Emoroidy głuche/ tho iest żyły w ftołczu napeczniałe odekrwie Melankoliczney/ tedy prochem thego korzenia poříp/ otwarzaią fie żyły y krew złą czarną wywiedzie z welkiem [!] vlżeniem ciała. *FalZioł* I 106d, V 31; ale mięfo warzyfte iż odmoknie zwierzchu dla wody ciepley w ktorey wre, przeto fie pori iego odtwarzaią *GlabGad* H3; *SienLek* 20v.

W przeciwstawieniu: »ściskać się ... otwarzać« (1): niedopufzczaiąc/ áby przechody iego álbo fye bárzo ściłkály/ álbo też zbytnie otwarzáły *SienLek* 13v.

3. *Odsłaniać się, objawiać się; aperire Cn* (4) : niepokoie przeciw iemu y kościołowi iego/ pod mniemáną obroną krześciáńfką fie otwarzáią. *PowodPr* 44.

otwarzać się komu (2): *RejAp* 72v; Piłmo ś. trudne nie káždemu fię otwarza *SkarKaz* Oooo2b.

otwarzać się przed kim (1): Dofyc iíz fię tylko táiemną fpowiedzią grzechy przed káplánem otwarzáią. *SkarŻyw* 320.

4. *Odradzać się* (2) : NA wiofnę fie wízytki rzeczy odnawiaią/ bo od gorączofci á wilkofci czału: ziemia fie otwarza. A rozmagitych barw zioł y drzewa kwiecia rodzi. *FalZioł* V 53v; Kwietniá Kwiatki náftawiaią Cyálá fye też otwarzáią *SienLek* 43.

5. *W funkcji strony biernej: być rozwieranym* (1) : Gory á Krufzce będą fie otwarzać tego roku *LudWieś* B.

Synonimy: 2. *rozszerzać się*; 3. *objawiać się, odkrywać się, pokazować się.*

Formacje współrdzenne cf ODEWRZEĆ.

Cf OTWORZAĆ SIĘ

